

یاد کرده. آیات فراوانی در این قسمت وجود دارد. [۱] فَكُلُّمَا جاءَنْهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا يَهُوِي أَنْفُسُكُمُ اسْتَحْبَرُونَ فَفَرِيقًا كَدَّبُّمْ وَ فَرِيقًا قَتَّلُونَ] این قبیل آیات قرآن. بنابراین یکی از مصیبت های بزرگ بشری وجود افراد زیاده خواه و سلطه طلب بود که مردم را به استضعف می کشیدند؛ در فرهنگ و سیاست و اقتصاد مردم سلطه پیدا می کردند و استضعف فکری و فرهنگی و اقتصادی و سیاسی به وجود می آوردند. انبیاء هم برای نجات توده های مستضعف از زیر سلطه‌ی استکبار قیام هایی داشتند. حضرت ابراهیم ﷺ، حضرت موسی ﷺ، حضرت عیسی ﷺ، پیغمبر ما که یکی از کارهایشان همین بوده. قرآن یک کتاب تاریخی نیست که بخوانند و کنار بگذارند. قرآن یک کتاب تلاوت نیست که بخوانند و روی طاقچه بگذارند. بلکه کتاب هدایت و درس است. کتاب ایجاد شور و حرکت است. پس قرآن که جریان حضرت ابراهیم ﷺ و حضرت موسی ﷺ را نقل کرده، برای این بوده که ما درس بگیریم. یکی از درس های جهاد را مبارزه و قیام را از قیام پیغمبر خدا فرا بگیریم. پس بدون جهت نبوده که ما با توفیق پروردگار بحث جهاد را مطرح کرده ایم.

باید عرض کنم که بحث جهاد برای خود من خیلی آموختنده است. بندۀ جهاد را به این اندازه عمیق و وسیع فکر غنی کردم. این توفیق پروردگار است که ما جهاد را از این دید بحث کنیم و در معرض مطالعه قرار دهیم. خلاصه یکی از کارهای پیغمبران قیام برای نجات مستضعفین از چنگال مستکبرین بوده است. این یک جهادی است. [وَ مَا لَكُمْ لَا تُفْتَأِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَ النِّسَاءِ وَ الْوَلْدَانَ الَّذِينَ يُؤْلُونَ رَبِّنَا أَخْرَجْنَا مِنْ هَذِهِ الْفَرِيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَ اجْعَلْنَا مِنْ لَدُنْكُ وَ لَيْلًا وَ اجْعَلْنَا مِنْ لَدُنْكَ صَيْراً] آیه ۷۵ سوره‌ی نساء، سوره‌ی چهارم قرآن کریم، این قسم اول از جهاد است به ترتیبی که ما به عرض می رسانیم. در سوره‌های قرآن این مطلب زیاد ذکر شده که یکی از کارهای پیغمبران این بوده. مثلا در سوره صافات آیات ۱۱۴ و ۱۱۵، سوره ۳۷ قرآن [وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْ مُوسَى وَ هَارُونَ وَجَبَّاهُمَا وَ قَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ] ما بر موسی و هارون منت گذاشتیم و آنها را و قومشان را از "کرب عظیم" در تفسیر المیزان کرب عظیم همان استضعف بوده—نجات دادیم. کرب عظیمی که بني اسرائیل آن زمان به آن گرفتار بودند و موسی و هارون با آن همه جهد و کوشش و مبارزه از آنها برطرف کردند، همین استضعف بوده. در جای دیگر قرآن در سوره‌ی دخان سوره‌ی ۴۶ قرآن آیه ۱۸ [أَنْ أَدُوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ] که حضرت موسی با فرعون صحبت می کند. برای نجات عباد الله برخاسته. به فرعون می گوید: [أَنْ أَدُوا إِلَيَّ

بسم الله الرحمن الرحيم

موضوع: جهاد جلسه هشتاد و پنجم تاریخ: ۸۸/۱/۲۳
الحمد لله رب العالمين و الصلاة والسلام على خاتم الانبياء و
المسلمين سيدنا و نبينا أبي القاسم محمد و على أهل بيته الطيبين الطاهرين
المصوومين سيمما بقيمة الله في الارضين واللعن على أعدائهم أجمعين.

در بحث جهاد عرض کردیم که یکی از بحث‌ها اقسام جهاد است که جهاد به چند قسم صورت می گیرد. فقهای ما در کتب فقهی فقط سه قسم ذکر کردند؛ یکی برای دعوت به اسلام، کسانی که در موقع دعوت در بین راه سدی ایجاد می کنند و مانع دعوت می شوند جهاد با اینها یک نوع است. دوم جهاد به معنای دفاع، زمانی که دشمن جمله می کنند و دفاع مسلمانان در برابر تهاجم آنها. سوم بغای، کسانی که در برابر امام معمصون ﷺ قیام کنند و زیر بار حکومت امام معمصون ﷺ یا قائم مقام امام معمصون ﷺ نروند. ولی ما عرض کردیم که با تبعی در روایات و تاریخ و احادیث و آیات انواع جهاد خیلی بیش از اینها می شود.
یکی از آنها را که دیروز هم عرض کردیم، جهاد با مستکبرین برای نجات مستضعفین است. زیرا یکی از مصیبت‌های بزرگ بشری مسئله‌ی استکبار بوده—یعنی کسانی که در برابر خدا پیغمبر خدا ﷺ و ائمه: و مردم خود بزرگ بینی داشتند و خودشان را بزرگ تر از آن می دیدند که زیر بار حق و اسلام و دین بروند. گاهی در برابر خدا پیغمبر خدا ﷺ استکبار می کردند و می گفتند: [أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى] یا مثلاً فرعون که گفت: ای هامان برای من یک نرdbani درست کن تا به وسیله‌ی آن به بالا بروم تا از الله موسی اطلاعاتی به دست آورم و با او بجنگم. [قالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحِيِّي وَ يُمْتَأْنِي قَالَ أَنَا أَحْيِي وَ أَمْتَأْنِي] گاهی استکبارشان در این حد در برابر خدا بود. گاهی در برابر پیغمبران بود. می گفتند [أَلَقَيَ الذَّكْرُ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا] یا مثلاً [لَوْ لَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَيْ رَجُلٍ مِنْ الْقَرْبَيْنِ عَظِيمٍ] این پیغمبر مال و ثروتی ندارد. دستش خالی است. از این جهت با حقارت به او نگاه می کردند و او را قبول نمی کردند. گاهی هم نسبت به مردم [فَالَّتِي الْيَهُودُ وَ النَّصَارَى تَحْنَ أَبْنَاءَ اللَّهِ وَ أَحْبَابَهُ] یهود و نصاری می گفتند: ما یک نژاد برتر هستیم. ما فرزندان و دوستان خدا هستیم. [قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ رَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أُهْلِيَاءُ اللَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَّنَّوُ الْمَوْتَ إِنْ كُثُّمْ صَادِقِينَ] این آیه در سوره‌ی جمعه خطاب به یهودی هاست که ای یهودی ها شما که می گویید اولیاء الله هستیم [مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَّنَّوُ الْمَوْتَ إِنْ كُثُّمْ صَادِقِينَ] خلاصه در ۴۸ جای قرآن خداوند از استکبار به عنوان یک بلا بزرگ بشری از آغاز

تمدن های عظیمی به وجود آمد. بعداً برای اینکه مسلمان ها را تضعیف کنند مخالفین شروع کردند به اشاعه‌ی فحشا، آنقدر فحشاء را گسترش دادند که تمام جوان ها را تختییر کردند و سرگرم کردند تا ضعیف شدن و توансنتد بر مسلمان ها غالب شوند و مسلمان ها را بیرون کنند.

بنده خودم به عنوان نماینده‌ی امام وقتی که به اسپانیا رفتم سعی داشتم هر کجا که می‌روم آن آثاری را که باید بیسم، بیسم. در اسپانیا چند شهر بزرگ است به نام گرانادا. همان قرناتا را گرانادا می‌گویند. قُرْبَةَ بَرْكَةَ مِنْ كَبِيْرٍ. از این قبیل عبارات. در یکی از شهرهای بزرگ آنجا همان گرانادا، پایتخت بوده، قرناته. یک موزه‌ای بود ما به آن موزه رفیم و دیدیم در آن موزه مجسمه‌های فراوانی است که حمله‌ی مسلمان ها به اسپانیا را مثل حمله‌ی مغول که ما می‌گوییم چقدر حمله‌ی سنگین و مخربی بوده—معرفی کردند. آنقدر تبلیغات فراوان است که مسلمان ها آمدند و کشتند و سوزانند و تخریب کردند که مردم نسبت به اسلام آن بغض و عداوت را همیشه در دل داشته باشند. یکی از نقشه‌های آنها اشاعه‌ی فحشا است. یکی دیگر از نقشه‌های آنها تضعیف و تحریف دین است. به مسلمان ها القاء کنند که این دین اسلام است که باعث عقب ماندگی شماست. شما اگر این دین را نداشته‌ید چنین و چنان بودید. به این وسیله سعی می‌کنند دین را در نظر متدينین تضعیف و تحریف کنند. عقب ماندگی شما به واسطه دین است. دین اسلام طرفدار اغیانیست زن ها نظر منفی دارد تا زنها را بدین کنند. دین اسلام طرفدار اغیانیست تا فقرا را به دین اسلام بدین کنند. بالاخره دین افیون ملت هاست. از این قبیل تعبیرات تا مردم این دین را که جهاد دارد و خیزش و حرکت و شور دارد نسبت به این بدین شوند تا مبادا با تکیه به دین در برابر آنها قیام کنند. و هین طور کوییدن علماء چون علماء منادیان دین هستند—سعی می‌کنند که علمای بزرگ را بکویند که مردم نسبت به آنها آن نظر و ارادت را که دارند نداشته باشند. دیگر دوگانه برخورد کردن با مسائل است. مستکبرین همیشه منافقند. یعنی همیشه یک جانبه گرایی دارند، برخورد دوگانه دارند. اینها نقشه‌هایی است که قرآن کریم برای مستکبرین ذکر کرده. خلاصه این استکبار و استضعف یک مسئله بسیار مهمی است و یکی از اقسام جهاد قیام است در برابر مستکبرین برای نجات مستضعفین. [وَ مَا لَكُمْ لَا تُقْاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ وَ الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَ النِّسَاءِ وَ الْوَلْدَانِ الَّذِينَ يَبْغُونَ رَبِّا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْفَرِيْةِ الظَّالِمِ أَهْلُها وَ اجْعَلْنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَ اجْعَلْنَا مِنْ لَدُنْكَ تَصْرِيْفًا]. امام (رضوان الله عليه) ابعاد مختلفی دارند. در اینجا ما به عنوان یک فقیه به ایشان می‌نگریم نه به عنوان یک سیاستمدار و پایه گذار

عِبَادُ اللهِ إِنَّى لَكُمْ رَسُولُ أُمِّيْنَ] و آیه ۳۵ و ۳۱ [وَ لَقَدْ نَجَيْنَا بَنَى إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِيْنِ مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَالِيًّا مِنَ الْمُسْرِفِينَ] ما بنی اسرائیل را از عذاب مهین، در قبل استضعف را کرب عظیم گفته بود ولی در اینجا می‌گوید از عذاب مهین—نجات دادیم.

بنابراین یکی از فلسفه و حکمت و هدف قیام انبیاء نجات مستضعفین از چنگال مستکبرین است. مستکبرین که الان هم وجود دارند و انقلاب اسلامی ایران یکی از اهداف عالی اش همین موضوع نجات مستضعفین بوده که عرض می‌کنیم. اینها در کار خودشان برنامه هایی دارند. یکی از برنامه های آنها که از قرآن کریم استفاده می‌شود همین خود بزرگ بینی است. خودشان را از آن حد پسری بزرگتر می‌دانند. در نتیجه میان ملت های دیگر که تحت استضعف آنها هستند خود کم بینی به وجود می‌آورند. انسان دارای کرامت و مقام بلند است. ولی به نظر آنها انسان ها دو درجه اند؛ درجه اول و دوم. مستضعفین را انسان های درجه ۲ حساب می‌کنند. آنقدر هم با فرهنگ خاصی تبلیغات می‌کنند که اینها خیال می‌کنند که بله همین طور است. ما آن قدرت و فکر آنها را نداریم. و کم کم دچار خود کم بینی می‌شوند و به ذلت و استکبار و استضعف تمن می‌دهند. آن استعدادهایشان کم کم سرکوب می‌شود و خودشان را کمتر از آن می‌بینند که بتوانند در برابر آنها کاری انجام دهند. حتی برای خودشان هم غی توانند کاری انجام دهند. فکر می‌کنند که علم و ثروت و امکانات همه مال آنهاست. ما باید کارهای کوچکتر را اگر بتوانیم انجام دهیم. این ایجاد حقارت و خود کم بینی و خودباختگی در برابر مستکبرین است. فکر می‌کنند در سیاست و فرهنگ و اقتصاد باید به آنها پناه ببرند. آنها باید کارشناس بفرستند. کارهای مهم را انجام دهند و ما هم زیر سیطره‌ی آنها مشغول به کار باشیم.

یکی از برنامه های آنها اشاعه‌ی فحشا است. در میان ملت های مستضعف فحشاء را گسترش می‌دهند تا ملت های مستضعف به آن فحشاء سرگرم باشند. فکرشان تختییر و ضعیف شود و به فکر آن نیقتند که در برابر مستکبرین قیامی انجام دهند. اشاعه‌ی فحشاء یکی از نقشه های آنهاست که از زمان تاریخ اندلس (اسپانیای امروز) معلوم می‌شود. در تاریخ اندلس مسلمانان توансنتد اسپانیا را که در قلب کشورهای اروپایی بود فتح کنند و چندین قرن در آنجا حکومت مهمی داشتند. در لغت نامه‌ی دهخدا نوشته که "طارق بن زیاد" همدانی بوده. اگر کسی بخواهد به طارق افتخار کند آن طارقی که پیشناز بود و از جبل الطارق عبور کرد و وارد اروپا شد و اسپانیا را فتح کرد همدانی بوده. بالاخره اسپانیا فتح شد. و چندین قرن زیر دست حکومت های اسلامی بود و

را شکست داد. سایر اشاره ملت‌ها به این رمز اسلامی و ایمان اقتدا می‌کنند و در قام اشاره عالم مسلمین به پا خیزند و بلکه مستضعفین به پا خیزند. وعده‌ی الهی که مستضعفین را شامل است و می‌فرماید: ما منت بر مستضعفین می‌گذاریم و آنها را امام می‌کنیم. این را بشنوید [وَرَبِّيْدُ أَنْ تَمَّنَ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَاجْعَلَهُمْ أَيْمَانَةً وَاجْعَلَهُمُ الْأُولَائِينَ] آیه ۵ سوره‌ی قصص سوره‌ی ۲۸ قرآن کریم. امامت حق مستضعفین است، وراثت از مستضعفین است. مستکبرین غاصبند و باید از میدان خارج شوند. ما مستکبرین را از صحنه بیرون کردیم و به جای آن مستضعفین را برقرار کردیم.

خلاصه این قسم اول از جهاد بود که به عرض محترم رسید. اما قسم دوم قیام در برابر سلاطین ظالمین و جبارین. این قسم دوم است که با قسم اول فرق دارد. قسم اول قیام در برابر مستکبرین برای نجات مستضعفین بود. ولی این قیام در برابر سلاطین مستبد و استبدادگر است برای نجات ملت‌ها و مردم. در همین رابطه است قیام تحریر تباکو، قیام مشروطه، کشته شدن شیخ فضل الله نوری، شهادت مدرس و امثال اینها. هیچ کدام از اینها با آن مبانی که فقهاء گفتند تطبیق نمی‌شود. ولی ما این طور که بحث می‌کنیم قیام این قیام‌ها، قیام ابوذر در برابر عثمان و امثال آن، قیام زید، قیام شهدای فتح همه‌ی اینها با این معیار دوم که عرض می‌کنیم تطبیق می‌شود که بعداً آن شاء الله به عرض می‌رسانیم.

انقلاب. ایشان در صحیفه‌ی نور و در کتاب دفتر تبیان در چندین جا از آیات قرآن و اخبار و تاریخ اسلام همین مسائل را استنباط می‌کند که کار و مبارزه و جهاد ما، جهاد مستضعفین در برابر مستکبرین است. ما برای نجات مستضعفین جهاد می‌کنیم. بنابراین یکی از اقسام جهاد از نظر امام (رضوان الله علیه) که در اینجا کاربرد داشت همان مبارزه و جهاد مستضعفین در برابر مستکبرین است. حالا فونه‌هایی در صحیفه‌ی نور، جلد ۲۱. صحیفه‌ی نور ۲۲ جلد است که جلد ۲۲ فهرست مطالب است و ۲۱ جلد دیگر مطالب است. این کتاب خیلی پر ارزش و راه گشا و تأثیر گذار است. در جلد ۲۱ صحیفه‌ی نور صفحه ۸۶ به بعد مطالب زیادی دارند. اول این را می‌گویند: ملت عزیز ما که مبارزان حقیقی و راستین ارزش‌های اسلامی هستند به خوبی دریافتند که مبارزه با رفاه طلبی سازگار نیست. یعنی اولین شرط مبارزه این است که انسان رفاه طلب نباشد. آنایی که تصور می‌کنند مبارزه در راه استقلال و آزادی مستضعفین و محروم‌مان جهان با سرمایه داری و رفاه طلبی منافات ندارد با الفبای مبارزه بیگانه‌اند. آنایی که تصور می‌کنند سرمایه داران و مرفهین بی درد با نصیحت و پند و اندرز متنبه می‌شوند و به مبارزان می‌پیوندند آب در هاون می‌کویند. امروز جهان تشنۀ‌ی فرهنگ اسلام ناب محمدی است. و مسلمانان در یک تشکیلات بزرگ اسلامی رونق و زرق و برق کاخ‌های سفید و سرخ را از بین خواهند برد. امروز خیلی آغوش و سینه‌ی خویش را برای تیرهای بلا و حوات سخت در برابر تمام توب‌ها و موشک‌های دشمن باز کرده است و همچون عاشقان شهادت برای درک شهادت روزشماری می‌کند. جنگ ما جنگ عقیده است. جغرافیا و مرز نمی‌شناشد. ما باید در جنگ اعتقادی مان بسیج بزرگ سربازان اسلام را در جهان به راه اندازیم. ان شاء الله ملت بزرگ ایران با پشتیبانی مادی و معنوی خود از انقلاب، سختی‌های جنگ را به شیرینی شکست دشمنان خدا و نجات مستضعفین جبران خواهند کرد.

در جای جای صحیفه‌ی نور این مطلب تکرار شده که بنده فقط شما را راهنمایی می‌کنم. جلد ۲۱ صحیفه‌ی نور از صفحه ۸۶ تا صفحه‌ی ۹۰ در همین موضوع است. بنابراین مطلب برای ما خیلی روشن شد. ولی کلمات ایشان به اندازه‌ای زیاد است که جلد ۴۰ دفتر تبیان که ۵۰ جلد است_ اسمش استضعف و استکبار است. از نشر آثار امام این را بخوانید. در دفتر تبیان جلد ۴۰ در صفحه ۱۳۷ می‌فرمایند: ایران مبدأ و نقطه‌ی اول است و الگو برای همه‌ی ملت‌های مستضعف جهان است. ملت‌های ضعیف بیتند که ایران با دست خالی و قدرت ایمان و وحدت کلمه و تمسک به اسلام در مقابل قدرت‌های بزرگ ایستاد و آنها